

Referat af møde i Dialogforum den 2. december 2010
kl. 10.00 i Fiskeridirektoratet.

Deltagelse:

FVM, departementet:	Jakob Munkhøj Nielsen, Odma Johannesen og Rita Martinsen
Fiskeridirektoratet:	Formand Birgit Bolgann, Mik Jensen, Maria Krohn og Ulla Wiborg
Danmarks Fiskeriforening:	Svend-Erik Andersen, Ole Lundberg Larsen, Henrik S. Lund og Niels Bjerregaard
Greenpeace:	Hanne Lyng Winter og Christina Abel
Verdensnaturfonden:	Mette Blæsbjerg
By- og Landskabsstyrelsen:	Lone Reersø-Hansen
DTU Aqua:	Jørgen Dalskov, Lotte Kindt-Larsen og Thomas Kirk Sørensen
Dansk Ornitologisk Forening:	Knud Flensted
Danmarks Miljøundersøgelser – Århus Universitet:	Jonas Teilmann, Signe Sveegaard og Karsten Dahl

Dagsorden

1. Velkomst v/Fiskeridirektoratet
2. Drøftelse af effekten af fiskeri i områder med boblerev
3. Drøftelse af fiskeri i forhold til marsvin
4. Næste møde
5. Evt.

Dagsordenspunkt 1: Velkomst v/Fiskeridirektoratet

Fiskeridirektoratet bød velkommen. Direktoratet henviste til, at dagsordenen på forrige møde havde vist sig at være for omfangsrig til, at det hele kunne nås. Der blev gennemgået en række Natura 2000 områder, og der var en drøftelse af marsvin og boblerev, der ikke blev afsluttet. Derfor er det besluttet, at dette møde fortsætter med drøftelserne af disse to emner, for at få klarlagt, hvad vi ved, og hvilke særlige beskyttelsesbehov, der er.

Der blev udsendt materiale om marsvin og boblerev efter forrige møde, samt et skema over de Natura 2000 områder, der har betydning for fiskeriet. Man må meget gerne komme med bemærkninger til dette skema, således at det kan blive udbygget. Der er medtaget de naturtyper og arter af udpegningsgrundlagene, som direktoratet vurderer, er relevante for fiskeriet. Der blev opfordret til, at man indsender bemærkninger om, hvorvidt der er fiskeri i områderne. Direktoratet vil overveje, om fritidsfiskeriet skal indføres i dette skema.

Dagordenspunkt 2: Drøftelse af effekten af fiskeri i områder med boblerev

Fiskeridirektoratet opsummerede formålet med drøftelsen, nemlig at se på, om der sker skade fra fiskeriet på boblerev og at afklare, om der er behov for at gøre noget på nuværende tidspunkt. Fiskeridirektoratet henviste endvidere til kommissoriet for Dialogforum, nemlig at se på, hvor der er aktiviteter, og hvor der er behov for at gribe ind m.h.p. at beskytte mod skadelige virkninger allerede inden Natura 2000 planerne kan være gennemført senest i 2015.

DTU-Aqua præsenterede oplægget: Analyse af fiskeriaktivitet omkring Natura 2000 områder med boblerev, der var udsendt inden mødet. Der henvises generelt til det udsendte materiale i gennemgangen nedenfor. DTU-Aqua indledte med at sige, at man ikke ved meget om effekten af fiskeri på naturtypen boblerev. Fremgangsmåden for analysen var at sammenstille fartøjers aktiviteter, som de kendes fra VMS-data (dvs. fartøjer over 15 meter) med By og Landskabsstyrelsens kort over boblerev for at se, om der er aktivitet i områderne. Dernæst er der set på potentielle negative effekter fra bundslæbende redskaber, pelagisk trawl, garn, tejner og ruser samt krog og linefiskeri.

Dansk Ornitologisk Forening spurgte til de negative effekter for fuglene, der fouragerer ved boblerevene.

Fiskeridirektoratet svarede, at det er relevant også at se på dem, men at drøftelsen i dag udelukkende handler om fiskeriets effekt på boblerevenes fysiske konstruktion ud fra betragtningen, at de dele af boblerevene, der ødelægges, ikke kommer igen.

DTU-Aqua bemærkede, at aktiviteterne hos fartøjer under 15 meter ikke er kendte. I Kattegat står disse for 20 pct. af landingerne.

DTU-Aqua gennemgik indledningsvist Hirsholmene. Der er forekomster af VMS-signaler i området, og det kan derfor ikke udelukkes, at der er fiskeriaktivitet i området.

Danmarks Fiskeriforening bemærkede hertil, at fiskepladserne ikke er i boblerevet, og at aktiviteten drejer sig om sejlads ind til havnen fra pladserne.

DTU-Aqua oplyste, at der ingen forekomster er fra garnbåde i området. Men at det er oplyst, at fiskerne fisker tæt på boblerevene, men ikke på en måde, der er ødelæggende for strukturen, da der ikke fiskes direkte på revet. Der er ikke oplyst om tabte redskaber på revet.

Greenpeace bemærkede, at det ikke kun er boblerevenes fysiske struktur, der har bevaringsstatus, men også de arter, der er karakteristiske for revet. Derfor kunne det være en mulighed med en buffer zone, således at man ikke kan fiske helt op til revene.

Danmarks Fiskeriforening svarede, at der allerede er restriktioner i forhold til kystnært fiskeri, så allerede nu er der aktiviteter, der ikke er tilladt.

DTU-Aqua fortsatte gennemgangen med at se på Strandenge på Læsø / Læsø Syd. Her er der lavvandet og ikke meget fiskeri generelt. Der foregår fiskeri uden for revet, og noget af det kommer tæt på, men der har stort set ikke været fartøjer over 15 m. inden for områdets grænser.

Danmarks Fiskeriforening bemærkede, at man ikke fisker med trawl i de områder, hvor der er boblerev. Man ved, hvor revene er, og fisker ikke på dem. Endvidere ser det ud til, at der gendannes små søjler efter ødelæggelse.

By og Landskabsstyrelsen bemærkede, at strukturen ikke kan gendannes.

Greenpeace sagde, at det ikke er i ånden af Natura 2000 bestemmelserne, at man skal kunne fiske meget tæt på. Endvidere skal man også beskytte de fisk og fugle, der forefindes i området.

Fiskeridirektoratet var enig i dette, men bemærkede, at det er nødvendigt at tage et konkret udgangspunkt, således at der indledningsvist alene tales om fiskeriets betydning for selve boblerevene. Man er nødt til rent administrativt at tage en problemstilling ad gangen. Senere vil arter blive inddraget og bufferzoner drøftet.

DTU-Aqua fortsatte sin gennemgang med Nordre Rønner. Her er ikke meget fiskeri fra fartøjer over 15 m. Men VMS data indikerer, at der fiskes relativt tæt på det nordlige boblerev.

Danmarks Fiskeriforening bemærkede, at hvis man slæber ind over området, så ødelægges redskabet, derfor gør man ikke det.

DTU-Aqua fortsatte sin gennemgang med Kims Top og Den kinesiske Mur. VMS data indikerer fiskeri relativt tæt på boblerevsforekomster.

Dansk Ornitologisk Forening bemærkede, at garnfiskeriet går ind på de lavere dybder. Det er derfor ønskværdigt også at se på fartøjer under 15 m.

DTU-Aqua fortsatte sin gennemgang med Herthas Flak. Det ser ikke ud til, at der fiskes direkte på revet. Kun rundt omkring revet. Der er ikke meget pelagisk fiskeri.

Læsø Trindel. Her er der et område med forbud mod fiskeri på grund af et naturgenopretningsprojekt med stenrev.

Store Middelgrund. Boblerevet her er ikke endeligt kortlagt. Der var ikke noget bundtrawl i 2009, og meget lidt i 2008. Der er noget garnfiskeri. Det er tyske fartøjer.

Store Rev. Boblerevet fremgår ikke af kortet. Der er noget fiskeri omkring revet men, uden kortlægning kan det ikke siges, om der fiskes på rev. Der er et intensivt garnfiskeri i Store Rev området.

Danmarks Fiskeriforening spurgte, om en eventuel indførsel af begrænsninger i fiskeriet også vil omfatte udenlandske fartøjer.

Fiskeridirektoratet svarede, at den problematik er en af svaghederne ved reglerne. Der er ikke i EU-regelsættet fuldt ud taget højde for, hvordan problemstillingen i forhold til udenlandske fartøjer håndteres. Der var lagt op til en regel i udkast til tekniske bevaringsforanstaltninger, men forslaget blev taget af bordet og forventes først gennemført efter 2012. Indtil da skal et EU-land, som gerne vil gennemføre foranstaltninger inden for de marine Natura 2000-områder, følge den procedure, som er skitseret i grundforordningen. Alternativt kan der indgås bilaterale mm. aftaler med de lande, som har fiskeriinteresser i de pågældende områder.

Danmarks Fiskeriforening bemærkede, at det er bedst med fælles regler.

DMU redegjorde for overvågning af boblerev via dykning. De flade boblerev er ikke en del af kortlægningen. De kan være dækket af sand og derefter blive blotlagt (strømmen). Små både har deres garn stående derude. Der er observeret afbrækkede stykker og tabte garn.

Fiskeridirektoratet bemærkede, at inden udgangen af 2015 skal foranstaltningerne være gennemført, og at man indtil da løbende har pligt til at skride ind, hvis der sker uoprettelig skade. Direk-

toratet mente ikke, at man pga. det, der er kommet frem på mødet, skal skride ind i forhold til revene på nuværende tidspunkt.

Greenpeace henviste til, at der har været eksempler på afbrækkede dele af boblerev. Derfor kan man ikke sige, at der ikke er problemer. Der er også spørgsmålet om tabte redskaber.

WWF bemærkede, at man efter dagens møde ikke var blevet meget klogere, idet der kun er set på de store fartøjer.

Fiskeridirektoratet bemærkede, at fordi man finder garn et sted er det ikke sikkert, at der er fisket der. Det kan være ført dertil af strømmen.

Danmarks Fiskeriforening bemærkede, at afbrækkede dele fra boblerev er forekommet, da man ikke vidste, hvor de var, men nu er områderne kortlagt, og de undgås derfor. Det er det første man får at vide som ny fisker. De mindre trawlfartøjer fisker heller ikke på revene.

Fiskeridirektoratet spurgte, om der er flade boblerevsområder, som vi ikke kender. Og om man kan trawle henover det?

DMU svarede, at det kan lade sig gøre.

Danmarks Fiskeriforening var uenig og sagde, at man med de redskaber, der anvendes i dag, ikke kan trawle henover.

Fiskeridirektoratet konstaterede, at der er behov for at få kortlagt de små fartøjers aktiviteter. Direktoratets decentrale afdelinger vil derfor blive konsulteret, for at høre, hvad de observerer i relation til små fartøjers aktiviteter på revene.

Greenpeace spurgte, hvorfor man ikke bare forbyder fiskeri i områder med boblerev.

Fiskeridirektoratet henviste til et generelt princip om, at man ikke forbyder aktiviteter, hvis der ikke er behov. Hvis der kommer et behov for at forbyde det, vil man gøre det.

Dansk Ornitologisk Forening mente, at man skulle undersøge effekterne af fiskeri på områder, der skal beskyttes. Herefter kan evt. gives tilladelser til fiskeri.

WWF bemærkede, at når vi ikke fuldt ud kender effekten, må det være forsigtighedsprincippet der gælder.

Fiskeridirektoratet var enig i, at forsigtighedsprincippet selvfølgelig skal finde anvendelse i relevant omfang.

Danmarks Fiskeriforening erklærede, at foreningen ikke har noget imod, at de områder, hvor der er kortlagt oprejste boblerev, lukkes for trawlfiskeri. Dette betyder ikke, at hele Natura 2000-området skal lukkes, men at der fokuseres på de delområder af selve Natura 2000 området, hvor boblerev er lokaliseret. Danske trawlfiskere fisker der ikke, og det skal andre heller ikke. Men hvis lovgivningen medfører, at der kommer store bufferzoner osv. omkring boblerevene, vil foreningen være imod det.

Dagsordenspunkt 3: Drøftelse af fiskeri i forhold til marsvin

Fiskeridirektoratet indledte med at sige, at der er behov for at finde ud af, hvad vi ved om marsvin, og hvorledes de skal beskyttes. Der blev inden mødet udsendt papirer fra DMU og DTU. Der henvises generelt til disse papirer i gennemgangen nedenfor.

DMU præsenterede oplægget: Strandinger af marsvin i Danmark og nabolande. DMU sagde bl.a., at meget få strandede marsvin bliver undersøgt for at afklare mulige dødsårsager (sygdom, alderdom, bifangst). Skov- og Naturstyrelsen har udarbejdet en beredskabsplan for havpattedyr og havfugle, som bl.a. giver vejledning i håndtering og indberetning af strandede marsvin. Indberetningen foretages af skovdistrikterne. I 2008 var der et højt antal strandinger. Spørgsmålet er i den forbindelse, om det skyldes, at populationen er blevet større, øget bifangst eller sygdom. I Tyskland findes nogle af de mest detaljerede studier. Her er de registrerede strandinger steget de seneste 10-20 år, hvilket indikerer, at bifangsten er stigende.

Danmarks Fiskeriforening spurgte til, om stigningen i registreringer kan skyldes en ændret opmærksomhed blandt folk.

DMU svarede, at det er muligt, men at skovdistrikterne ikke har ændret procedure i forbindelse med indberetninger.

Greenpeace spurgte, om man ved, om alle døde dyr strandes.

DMU svarede, at det ved man ikke. Men da estimaterne for bifangst af marsvin i Nordsøen er langt større end antallet af strandinger, er det usandsynligt, at alle døde dyr registreres som strandinger.

Fiskeridirektoratet spurgte til bestandsudviklingen i samme periode.

DMU svarede, at der er lavet to optællinger af marsvin i 1994 og 2005 i alle de danske og europæiske farvande, som viser, at den samlede europæiske bestand er nogenlunde konstant. Dette dækker dog over, at antallet af marsvin i den nordlige Nordsø er halveret, mens den er steget voldsomt i den sydlige Nordsø. Samtidig er antallet af marsvin i den isolerede population i Kattegat, Bælthavet og den vestlige Østersø faldet markant fra 1994 til 2005.

Danmarks Fiskeriforening bemærkede, at hvis vi antager, at en del af strandingerne skyldes fiskeri, og at der er tale om en stigning i antallet af strandinger, og sammenholder dette med, at fiskeriet med garn foregår, som det altid har gjort, så må bestanden været steget.

DTU-Aqua præsenterede oplægget: Bifangst af marsvin i Danmark.

DTU-Aqua sagde bl.a., at man ikke ved præcist hvorfor marsvin bliver bifanget i garn. DTU-Aqua bemærkede endvidere, at mængden af bifangster højst sandsynligt er gået væsentligt ned, da garnfiskeriets indsats er halveret siden de seneste tal for årlige bifangster. Der er ingen bifangst i det pelagiske fiskeri i DTU-Aqua's observatørprogrammer (2007-2008). Der undersøges desuden for bifangster af marsvin i kameraforsøgene. Projektet (2008-2009) omfattede 4 trawlere, 1 snurrevod og 1 garnbåd. Kameraforsøgene giver data på en helt anden skala, end vi har været vant til. Det er en af de bedste måder at se bifangst af marsvin på. F.eks. havde et garnfartøj i 2008-2009 bifangst af 3 marsvin og en sæl. I 2010-2011 deltager 6 garnfartøjer. Resultaterne kan bruges i forbindelse med Natura 2000 til at afklare, hvor problemerne er, således at der kan sættes ind der.

Greenpeace spurgte til, om der vurderes at være store bifangster i fritidsfiskeriet.

DTU-Aqua svarede, at der ikke er foretaget målinger af bifangster i fritidsfiskeriet, derfor vides det ikke, om det er gået op eller ned. Men pga. ændringer i regelsættet vedr. redskaber burde det været gået ned.

Fiskeridirektoratet spurgte til, om der er noget i indrapporteringerne fra nøglefiskere i fiskeple-

jen?

DTU-Aqua svarede, at man har bedt om at få deres data og vil se på det. DTU-Aqua bemærkede endvidere, at det ville være rart at vide, hvordan det, at antallet af strandinger er steget, hænger sammen med, at indsatsen er reduceret markant.

DMU bemærkede, at det vil være interessant at undersøge, hvilke typer af garnfiskeri, der er problematiske?

DTU-Aqua bemærkede, at man p.t. er ved at undersøge, om implementeringen af pingere i Natura 2000 områder kunne være løsningen. Men umiddelbart lyder det ikke som en god idé med pingere i de områder, hvor marsvinene skal kunne være, pga. den afskrækkende virkning.

Greenpeace foreslog, at der indføres krav om, at man skal have kamera ombord, hvis man fisker i et Natura 2000 område.

Fiskeridirektoratet spurgte, hvornår DTU's kameraprojekt er færdigt.

DTU-Aqua svarede 1. maj 2011, og derefter vil der være afrapportering. Men projektet dækker ikke alle danske farvande, og der kan derfor ikke ekstrapoleres til alle områder.

Fiskeridirektoratet bemærkede, at det er vigtigt at få indsamlet data, så man kan lave en så præcis regulering som muligt. Der kunne evt. være fokus på en særlig periode, hvor der er et problem. DTU-Aqua's projekt vil kunne sige noget om risikoen for bifangst af marsvin i forskellige perioder og områder samt med forskellige redskabstyper. Drøftelsen kan fortsætte, når der er nye oplysninger.

Danmarks Fiskeriforening bemærkede, at det er svært at kvantificere fiskeriet, hvis vi ikke kender marsvinbestanden.

DMU svarede, at der er en vis usikkerhed, men man har dog tællinger. Hver 10. år laves der store tællinger. Desuden vil marsvin fra 2011 indgå i NOVANA overvågningsprogrammet. Her vil både Natura 2000 områder og øvrige danske farvande indgå.

DMU spurgte, om man kan lave et opsamlende møde om et halvt år.

DTU-Aqua bemærkede, at man på det tidspunkt dog mangler information om bifangst af marsvin fra visse fiskerier.

Fiskeridirektoratet svarede, at emnet vil komme på et møde i Dialogforum om ca. et halvt år.

Dagsordenspunkt 4: Næste møde

Det var på mødet enighed om, at næste møde afholdes i sidste uge i marts 2011.

Fiskeridirektoratet uddelte DTU-Aqua's rapport om fugle. Denne vil blive drøftet næste gang. Der vil blive gennemgået en række områder, hvor fugle indgår i udpegningsgrundlaget. Forslag til andre emner kan indsendes til direktoratet.

WWF spurgte, om der skulle opstilles målsætninger for fiskeriet i Natura 2000 områder?

Fiskeridirektoratet anførte, at man - for så vidt angår spørgsmålet om eventuel fiskeriregulering i de beskyttede områder - er nødt til konkret at tage udgangspunkt i Natura 2000 områderne, hvor der er fiskeriinteresser.

Dagsordenspunkt 5: Evt.

Der var ikke noget til eventuelt.